

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/4/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7622202710
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Angelika Sopoligová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2026:7622202710.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Angeliky Sopoligovej a sudkýň JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Adriany Murínovej v spore žalobcov: 1./ A. B. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. X, 2./ E. F., nar. XX. X. XXXX, bytom G. XXXX/XX, G., obaja zastúpení JUDr. Mariánom Rušinom, PhD., advokátom so sídlom Letná 47, Košice proti žalovanej: H. C., nar. X. X. XXXX, bytom I. XXX, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 7C/59/2022-202 zo dňa 28. októbra 2024

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok.

II. Priznáva žalobcom v 1. a 2. rade proti žalovanej 100 % nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví tohto rozhodnutia rozhodol v tomto znení:

I. Súd zrušuje podielové spoluvlastníctvo žalobcu v 1. rade, žalobkyne v 2. rade a žalovanej k nehnuteľnostiam, ktoré sa nachádzajú v okrese Spišská Nová Ves, obci I., katastrálnom území Kaľava, ktoré sú vedené Okresným úradom Spišská Nová Ves, katastrálnym odborom, na liste vlastníctva č. XXX, ako stavba, rodinný dom, súp. č. 34, nachádzajúci sa na par. č. 218, par. r. „C“, pozemok, par. č. 218, par. r. „C“ - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 516 m², pozemok, par. č. 219, par. r. „C“ - záhrada o výmere 609 m².

II. Súd prikazuje do výlučného vlastníctva žalovanej nehnuteľnosti, ktoré sa nachádzajú v okrese Spišská Nová Ves, obci I., katastrálnom území Kaľava, ktoré sú vedené Okresným úradom Spišská Nová Ves, katastrálnym odborom, na liste vlastníctva č. XXX, ako stavba, rodinný dom, súp. č. 34, nachádzajúci sa na par. č. 218, par. r. „C“, pozemok, par. č. 218, par. r. „C“ - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 516 m², pozemok, par. č. 219, par. r. „C“ - záhrada o výmere 609 m².

III. Súd ukladá žalovanej povinnosť uhradiť žalobcovi v 1. rade na vyrovnanie podielu zo zrušeného podielového spoluvlastníctva nehnuteľností, sumu 3.987,50 eur, a to do 3 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Súd ukladá žalovanej povinnosť uhradiť žalobkyňi v 2. rade na vyrovnanie podielu zo zrušeného podielového spoluvlastníctva nehnuteľností, sumu 3.987,50 eur, a to do 3 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Priznáva žalobcom v 1. a 2. rade náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100%, o ktorých výške súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Predmetom konania je žaloba o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktorou sa žalobcovia domáhali zrušenia podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX, v kat. území I., a to k rodinnému domu č. s. 34 na parc. C-KN č. 218 a k parcele C-KN č. 218 - zastavanej ploche a nádvoria o výmere 516 m² a k parc. C-KN č. 219 - záhrada o výmere 609 m². Nehnuteľnosť navrhli prikázať do výlučného vlastníctva žalovanej s povinnosťou vyplatiť žalobcov v 1. a 2. rade každého po 3.533,75 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení žaloby uviedli, že sú podielovými spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností, a to žalobca v 1. a žalobkyňa v 2. rade každý v podiele 1/8 v pomere k celku a žalovaná je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 3/4 v pomere k celku. Hodnota nehnuteľnosti bola v roku 2020 určená znaleckým posudkom č. 144/2020 vyhotoveným J. G. K. na sumu 25.700,- eur, pričom podľa názoru žalobcov vzhľadom na zvyšovanie hodnôt nehnuteľností v súčasnej dobe má nehnuteľnosť vyššiu cenu o 10%, teda cena stúpila na sumu 28.270,- eur. S poukazom na vyššie uvedené žalobcovia navrhovali, aby súd zrušil a vyporiadal podielové spoluvlastníctvo zohľadňujúc tie skutočnosti, že nehnuteľnosť je vo väčšinovom spoluvlastníctve žalovanej, ona ju užíva a žalobcovia nehnuteľnosť vôbec nevyužívajú. S poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak rozdelenie veci nie je dobre možné, navrhovali, aby súd vo veci rozhodol v zmysle petitu žalobného návrhu. K žalobe predložili dôkazné listiny, a to znalecký posudok č. 144/2020 vyhotovený J. G. K., výpis z LV č. XXX kat. územie I. zo dňa 19.5.2022, predžalobnú výzvu zo dňa 15.7.2021 adresovanú žalovanej.

3. Žalovaná so žalobou nesúhlasila, nakoľko predmetná nehnuteľnosť jej bola darovaná a navrhovala vykonanie znaleckého dokazovania s tým, že v konaní vypracovaný znalecký posudok spochybňovala.

4. Na základe vykonaného dokazovania a jeho vyhodnotenia, súd prvej inštancie mal za nesporne preukázané, že žalobcovia v 1. a 2. rade od okamihu nadobudnutia spoluvlastníckych podielov k spornej nehnuteľnosti túto nikdy neužívali, nemajú ani možnosť vstupu do nej, nakoľko kľúče od domu má len žalovaná. Po smrti starých rodičov žalobcov dom využíval nebohý manžel žalovanej spolu s ňou, ktorý však do interiéru, ani exteriéru domu neinvestovali žiadne finančné prostriedky. Dom je starý, schátralý, o čom svedčí aj cena spornej nehnuteľnosti vyjadrená v oboch znaleckých posudkoch. Z popisu veku a charakteru stavby je zrejmé, že vzhľadom na spoluvlastnícke podiely jednotlivých spoluvlastníkov nie je možná reálna deľba rodinného domu a žiadna zo strán sporu reálnu deľbu v konaní ani nenavrhovala. Navyše žalovaná súhlasila s vyporiadáním spornej nehnuteľnosti prikázaním do jej výlučného vlastníctva, z čoho jej plynie povinnosť vyplatiť žalobcov ako menšinových spoluvlastníkov titulom ich ustupujúcich spoluvlastníckych podielov. Uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/106/2023-164 zo dňa 4. 6. 2024 bol prvý rozsudok súdu prvej inštancie zrušený a vec bola vrátená tunajšiemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže súd prvej inštancie predčasne vyhodnotil zistený skutkový stav a vec predčasne právne posúdil, keďže nebral do úvahy predmet konania pri dodržaní zásady „iudicium duplex“, kedy súd nie je viazaný návrhom strán sporu a preto na základe opätovne vykonaného dokazovania, konajúc v intenciách odôvodnenia zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu, súd prvej inštancie vyzval žalovanú k zloženiu preddavku na kontrolné znalecké dokazovanie, ktorý žalovaná nezložila a vypočul súdnu znalkyňu J. L. M. k rozporom žalovanej k spochybňovaniu záverov znaleckého posudku č. 1/2023, ktorá vo svojej výpovedi odstránila namietané rozpory vo vypracovanom znaleckom posudku, pričom z jej strany došlo len k počítačovej technickej chybe pri písaní jednotlivých dátumov s tým, že konala v zmysle inštrukcií a školení znalcov. Žalovaná na vyjadrenie znalkyne nereagovala, nenavrhovala vo veci vykonať kontrolný znalecký posudok a uviedla, že dar vracia.

5. Súd prvej inštancie vec právne posúdil v zmysle ust. § 142 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a dospel k záveru, že výlučnou užívateľkou spornej nehnuteľnosti je žalovaná a to v podiele 3/4 v pomere k celku oproti žalobcom v 1. a 2. rade každého v podiele 1/8 v pomere k celku, čo vyplýva z LV č. XXX k.ú. I. s tým, že dom bol pôvodne vo vlastníctve jej svokrovcov, o ktorých sa za ich života starala s manželom a od r. 2014 po smrti svokrovcov dom užívala len ona s manželom. Do nehnuteľnosti nevkladali žiadne financie okrem hradenia inkasných platieb, žalovaná nadobudla 1/4 spoluvlastnícky podiel titulom dedenia po neb. manželovi M. C. uznesením sp. zn. 13D/160/2017 a ďalšie podiely nadobudla darom od dvoch sestier neb. manžela a to od každej po 1/4 darovacími zmluvami, ktorých vklad bol povolený pod V 2271/2020 a V 2421/2020 katastrálnym úradom s tým, že

žalovaná nenamietala platnosť darovacích zmlúv. Keďže ide o dom starý, schátralý, o čom svedčí aj cena spornej nehnuteľnosti vyjadrená v oboch znaleckých posudkoch t.j. v znaleckom posudku č. 144/2020 vypracovanom J. G. K., ktorý je súkromným znaleckým posudkom predložený žalobcom a rovnako to vyplýva aj zo znaleckého posudku č. 1/2023 vypracovaného Ing. S. M. na základe uznesenia súdu. Berúc do úvahy aj veľkosť spoluvlastníckych podielov, reálna del'ba rodinného domu nie je možná, čo žiadna zo strán ani nenavrhovala a žalovaná na pojednávaní vo svojej výpovedi zo dňa 5.9.2022 na čl. 64 spisu uviedla, že „súhlasí so zrušením podielového spoluvlastníctva spornej nehnuteľnosti, teda aby bola výlučnou vlastníčkou domu, ale nesúhlasí s výškou výplaty“ a keďže vo veci neboli zistené dôvody v zmysle ust. § 142 ods. 2 OZ, súd prvej inštancie prikázal predmetnú nehnuteľnosť do výlučného vlastníctva žalovanej ako väčšinovej spoluvlastníčke, ktorá s neb. manželom nehnuteľnosť roky užívala a od r. 2014, kedy nadobudli spoluvlastnícke podiely dedením bez akejkoľvek náhrady s tým, že žalovaná má v bezprostrednej blízkosti spornej nehnuteľnosti rodinný dom, v ktorom má trvalý pobyt a v r. 2017 nadobudla darom od príbuzných neb. manžela ďalšie spoluvlastnícke podiely, berúc do úvahy aj účelové a tendenčné vyjadrenia žalovanej, že mieni darované podiely vrátiť, čo súd vyhodnotil ako snahu vyhnúť sa povinnosti vyplatiť žalobcom náhradu za ich spoluvlastnícke podiely, žalobe žalobcov v celom rozsahu vyhovel a zrušil podielové spoluvlastníctvo strán sporu k spornej nehnuteľnosti, s prikázaním predmetnej nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalovanej a povinnosťou výplaty žalobcom vo výške ich zákonných spoluvlastníckych podielov v lehote 90 dní s prihliadnutím na to, že žalovaná je vdova a dôchodkyňa.

6. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 CSP a § 255 CSP, pričom nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle ust. § 257 CSP a berúc do úvahy neposkytnutie súčinnosti žalovanej, ktorá svojim konaním zapríčinila aj tento spor a s odkazom aj na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/362/2015 a uznesenie NS SR č. 4MCdo/10/2012 zo dňa 26.7.2012, priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v celom rozsahu.

7. Proti rozsudku podala v zákonnej lehote (včas) odvolanie žalovaná. Nesúhlasila s rozsudkom ako aj s procesným postupom súdu, ktorý jej znemožnil právo na spravodlivý proces. Uvedenú skutočnosť bližšie nekonkretizovala, pričom len poukazovala na skutočnosti týkajúce sa vypracovania znaleckého posudku vo veci a jej nesúčinnosť pri vypracovaní znaleckého posudku, pričom o nehnuteľnosť sa nemá kto starať a nikto o ňu nemá záujem.

8. Žalobcovia poukazovali na to, že rozsudok považujú za vecne správny a preto ho navrhovali potvrdiť s apelom na prehlásenie žalovanej na pojednávaní dňa 5.9.2022, že súhlasí so zrušením podielového spoluvlastníctva, keďže nesúhlasila s tým, aby dom sa predal tretej osobe. Hodnota nehnuteľnosti bola preukázaná znaleckým dokazovaním a nezrovnalosti boli odstránené výsluchom znalkyne na pojednávaní, pričom žalovaná nežiadala vykonať kontrolné znalecké dokazovanie, čím hodnota nehnuteľnosti sa stala nesporná. Nakoľko k vráteniu daru do dnešného dňa nedošlo, tak nedošlo ani k zániku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej v spore.

9. Žalobkyňa opätovne poukazovala na to, že nesúhlasí s prikázaním predmetnej nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva, keďže chce dar vrátiť.

10. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ďalej len „CSP“) prejednal odvolanie žalovanej ako odvolanie podané včas a oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP, v rozsahu vyplývajúcom z § 379 CSP a § 380 ods. 1, 2 CSP z hľadiska obsahu uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/ f/ a h/ CSP a dospel k záveru o nedôvodnosti odvolania žalovanej.

11. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 28.1.2026 o 10,20 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 215//II poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia bolo zverejnené dňa 15.1.2026 na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP a § 378 ods. 1 CSP.

12. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ide o taký procesný postup súdu, ktorým sa strane sporu

odnímajú tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. Vo všeobecnosti ide o taký postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v civilnom sporovom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

13. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočnosti, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli v konaní najavo inak súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1, 2 CSP, alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

14. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval.

15. Odvolací súd konštatuje, že odvolacie námietky žalovanej nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

16. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

17. Napadnuté rozhodnutie citované zákonné predpoklady v zmysle § 220 ods. 2 CSP nepostráda, a preto s apelom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd len dopĺňa odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v tom znení, že odvolacie námietky uplatnené zo strany žalovanej sú totožné s jeho procesným útokom, s ktorým sa súd prvej inštancie vecne správne vysporiadal a to čo sa týka procesného postupu v zmysle § 185 a nasl. CSP, keďže v spore vykonal relevantné dokazovanie pre náležité rozhodnutie v spore, ktoré vyhodnotil v zmysle § 191 a nasl. CSP, čím procesne nepochybil a rovnako vec právne správne posúdil, konajúc v zmysle § 391 ods. 2 CSP v intenciách zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu, ktorým je súd prvej inštancie po zrušení a vrátení veci jednoznačne viazaný. Keďže odôvodnenie rozhodnutia spĺňa zákonné predpoklady v zmysle § 220 ods. 2 CSP, svojim konaním neodňal súd žalovanej právo na spravodlivý proces.

18. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

19. Odvolací súd uvádza, že podľa § 185 ods. 1 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

20. Podľa § 191 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

21. Podľa § 191 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (1). Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak (2)

22. Odvolací súd na tomto mieste vo všeobecnosti pripomína, že spoluvlastníctvo je výrazom vlastníckeho vzťahu k spoločnej veci s tým, že spoluvlastník môže svojim podielom nakladať len s

ohľadom na záujmy ostatných spoluvlastníkov. Z povahy podielového spoluvlastníctva ako spoločenstva vlastníckych práv založeného na zásade dobrovoľnosti vyplýva, že ak nedôjde k dohode, ktorýkoľvek spoluvlastník môže kedykoľvek požiadať súd o zrušenie spoluvlastníctva a o jeho vyporiadanie. Toto právo vyplýva zo zásady, že nikto nemôže byť spravodlivo nútený k tomu, aby zotrval v spoluvlastníckom vzťahu. Korešponduje tomu i právna konštrukcia zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva, ktorá je upravená v § 142 Občianskeho zákonníka.

23. Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak nedôjde k dohode, zruší spoluvlastníctvo a vykoná vyporiadanie na návrh niektorého spoluvlastníka súd. Prihliadne pritom na veľkosť podielov a na účelné využitie veci. Ak nie je rozdelenie veci dobre možné, prikáže súd vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom; prihliadne pritom na to, aby sa vec mohla účelne využiť a na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. Ak vec žiadny zo spoluvlastníkov nechce, súd nariadi jej predaj a výťažok rozdelí podľa podielov.

24. Podľa § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka, z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd nezruší a nevyporiada spoluvlastníctvo prikázaním veci za náhradu alebo predajom veci a rozdelením výťažku.

25. Podľa § 142 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pri zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva rozdelením veci môže súd zriadiť vecné bremeno k novovzniknutej nehnuteľnosti v prospech vlastníka inej novovzniknutej nehnuteľnosti. Zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva nemôže byť na ujmu osobám, ktorým patria práva viaznúce na nehnuteľnosti.

26. Citované ustanovenie § 142 Občianskeho zákonníka zakotvuje možnosť zrušenia spoluvlastníctva autoritatívnym rozhodnutím súdu. Z právnej úpravy v § 142 Občianskeho zákonníka vyplýva, že súd svojím rozhodnutím a) zruší podielové spoluvlastníctvo a b) vyporiada podielové spoluvlastníctvo alebo c) zamietne návrh na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Súd sa v rozhodnutí o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva strán sporu musí zaoberať výškou podielov spoluvlastníkov a účelným využitím veci, jeho rozhodnutie však môže vyjsť aj z iných skutočností. Z formálno-právneho hľadiska ustanovenie § 142 Občianskeho zákonníka reprezentuje právnu normu s relatívne neurčitou hypotézou, čo umožňuje súdu, aby hypotézu právnej normy v konkrétnej veci určil podľa svojej úvahy, ktorá však musí byť založená na dostatočne zistenom skutkovom stave a musí byť preskúmateľná.

27. V zásade platí, že súd na návrh spoluvlastníka musí zrušiť spoluvlastníctvo. Ak súd zruší podielové spoluvlastníctvo, je povinný spoluvlastníctvo vyporiadať.

28. Rozhodnutím súdu podľa §142 Občianskeho zákonníka sa zakladajú nové hmotnoprávne vzťahy, preto ide o rozhodnutie konštitutívnej povahy. Pri rozhodovaní o spôsobe vyporiadania je súd viazaný v zákone uvedeným poradím, ak sa spoluvlastníci nedohodnú inak, a to: rozdelenie veci, prikázanie veci jednému alebo viacerým spoluvlastníkom za primeranú náhradu alebo nariadenie predaja rozdelenia výťažku.

29. V konaní o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v zmysle § 142 Občianskeho zákonníka nie je súd viazaný návrhom podielového spoluvlastníka na spôsob vyporiadania (ide o tzv. iudicium duplex), a preto môže rozhodnúť, že rušené spoluvlastníctvo bude vyporiadané aj iným spôsobom, než navrhovaným (porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/472/2014 a 5Cdo/93/2010). Vždy bude záležať na úvahe súdu, ktorá musí rešpektovať zásady spravodlivého vyporiadania spoluvlastníctva a musí byť riadne odôvodnená. Súd teda môže rozhodnúť, že zrušené spoluvlastníctvo bude vyporiadané iným spôsobom než navrhovaným.

30. Ak nie je rozdelenie veci dobre možné, súd použije ďalší spôsob zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva, ktorým je prikázanie veci jednému alebo viacerým spoluvlastníkom za primeranú náhradu.

31. Iba vtedy, ak reálne rozdelenie veci nie je možné, môže súd vyporiadať spoluvlastníctvo prikázaním veci jednému alebo viacerým spoluvlastníkom do ich vlastníctva (spoluvlastníctva).

32. Rozhodnutie o spôsobe vyporiadania je v zásade na úvahe súdu, ktorá však musí byť tiež riadne odôvodnená a nesmie byť zjavne neprímeraná. Zákon stanovuje aj tu kritériá, na ktoré súd pri zrušení spoluvlastníctva pri prikázaní veci jednému alebo viacerým spoluvlastníkom prihliada. Sú nimi veľkosť spoluvlastníckych podielov, účelné využitie veci, násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom a pod.. Pri rozhodovaní je treba vziať do úvahy aj v zákone uvedené hľadisko vôle a pripravenosti spoluvlastníka (či niekoľkých spoluvlastníkov) - v danom prípade žalovaných v 1. a 2. rade, nadobudnúť spoločnú vec za primeranú náhradu.

33. V danom prípade sa žalobcovia domáhali v predmetnom konaní zrušenia a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré sa nachádzajú v okrese Spišská Nová Ves, obec Káľava, kat. úz. I., ktoré sú vedené Okresným úradom Spišská Nová Ves, katastrálnym odborom, na LV č. XXX, ako stavba, rodinný dom so súp. č. 34, nachádzajúci sa s parc. č. 218, parcela registra „C“ – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 516 m², pozemok parc. č. 219 registra „C“ – záhrada o výmere 609 m² a ich prikázaním predmetných nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalovanej, ktorá bude povinná vyplatiť ustupujúcim podielovým spoluvlastníkom finančnú náhradu, keďže žalobkyňa na pojednávaní konanom dňa 5.9.2022 výslovne uviedla, že „súhlasí so zrušením podielového spoluvlastníctva k spornej nehnuteľnosti, ako aj s výlučným vlastníctvom, pričom len nesúhlasí s výškou výplaty, ktorú požadujú žalobcovia“, berúc do úvahy aj tú skutočnosť, že žalovaná je výlučnou vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti v podiele 3/4 v pomere k celku, pričom časť podielov získala darom od sestier neb. manžela a to od každej po 1/4 darovacími zmluvami a v 1/4 podielu titulom dedenia po neb. manželovi M. C. s tým, že spoluvlastnícke podiely jednotlivých spoluvlastníkov sú v rozsahu 1/8 k celku s tým, že nie je možná ani reálna deľba rodinného domu, čo ani žiadna zo strán nenavrholala. Žalovaná predmetnú nehnuteľnosť s manželom roky užívala bez akejkoľvek náhrady voči žalobcom, v bezprostrednej blízkosti spornej nehnuteľnosti má rodinný dom, v ktorom má trvalý pobyt, pričom do rozhodnutia súdu k vráteniu daru z jej strany nedošlo a berúc tak do úvahy aj reálne užívanie predmetných nehnuteľností zo strany žalovanej a neunesenie dôkaznými prostriedkami preukázanie procesnej obrany žalovanej na rozdiel od žalobcov, sa odvolací súd s odkazom na ust. § 387 ods. 2 CSP stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatuje, že v danom prípade nie sú naplnené zákonné predpoklady v zmysle ust. § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré by spočívali v okolnostiach takej povahy, že pri nich záujem žalovanej ponechať spoluvlastnícky stav nezmenený, sa v porovnaní so záujmom žalobcov zrušiť podielové spoluvlastníctvo ukáže ako významnejší a prednejší za porovnania situácie, ktorá by pre žalovanú vznikla, nevyhovením žalobe, so situáciou, ktorá by pre žalobcov vznikla v prípade zamietnutia žaloby.

34. S poukazom aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo 137/1997 (R 100/1999), tvrdenia žalovanej sú len subjektívneho charakteru, vychádzajúceho z jej rozporuplných tvrdení, čo sa týka vrátenia daru, v znení aj jej zmätočných vyjadrení prejaveneho nesúhlasu so zrušením a vyporiadáním podielového spoluvlastníctva, bez relevancie ale na vec samú, keďže je väčšinou vlastníčkou predmetných nehnuteľností, ktoré dlhodobo užíva, berúc do úvahy aj tú skutočnosť, že ide o susediaci pozemok s pozemkom, na ktorom stojí rodinný dom, ktorý je v jej výlučnom vlastníctve.

35. Odvolací súd konštatuje, že v danom prípade podľa záverov Najvyššieho súdu ČSR sp.zn. Cpj 51/84 (R 45/1986) žalovaná netvrdila ani nepreukázala existenciu takých závažných dôvodov, pre ktoré nie je opodstatnené ďalšie zachovanie spoluvlastníckeho vzťahu, čím nie je namieste ani účinená odvolacia námietka žalovanej o jej nesúhlase so zrušením a vyporiadáním podielového spoluvlastníctva s apelom aj na jej snahu o vrátenie daru, týkajúcu sa jednotlivých spoluvlastníckych podielov k predmetnej nehnuteľnosti, keďže tak doposiaľ žalovaná neučinila.

36. Preto súd prvej inštancie vecne správne rozhodol, ak žalobe žalobcov vyhovel za splnenia zákonných predpokladov v zmysle § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže v danom prípade nie je možná reálna deľba spornej nehnuteľnosti, väčšinové podielové spoluvlastníctvo žalobkyne so zreteľom aj na účelné využitie vyporiadavaných nehnuteľností s tým, že žalovaná prehlásila súhlas, aby „nedošlo k predaju predmetnej nehnuteľnosti tretím osobám“. Vo veci neboli preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa, kedy súd nezruší a nevyporiada spoluvlastníctvo prikázaním veci za náhradu alebo predajom veci a rozdelením výťažku v zmysle § 142 ods. 2 OZ s tým, že hodnota zrušeného podielového spoluvlastníctva bola preukázaná účinenými dôkaznými prostriedkami v konaní, berúc do úvahy aj znalecký posudok č. 1/2023 vyhotovený znalkyňou J. L. N., čo relevantne v konaní žalovaná nespochybnila.

37. Vzhľadom k horeuvedeným skutočnostiam preto odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP s odkazom na ust. § 387 ods. 2 CSP a to aj s poukazom na už ustálenú rozhodovaciu prax súdov, ktorú v tomto rozhodnutí citoval a na ňu poukazoval, nakoľko odvolacie námietky žalovanej sú po každej stránke právne irelevantné a nedôvodné.

38. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a plne úspešným žalovaným v odvolacom konaní priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti plne neúspešnej žalovanej, keďže ani odvolací súd nezistil v spore naplnenie dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle ust. § 257 CSP, berúc aj do úvahy nekonkretizáciu odvolacích námietok žalovanej v podanom odvolaní, keďže odvolacie námietky žalovanej spočívali len v jej subjektívnom hodnotení veci samej bez relevancie na vec samu.

39. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).